

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

Jiří Valdhanš

Problematika investic

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Obsah

- Co je to mezinárodní investice
- Jaké investice jsou chráněny
- V čem spočívá mezinárodní ochrana investic
- Jak se řeší spory pocházející z mezinárodní investice
- Soukromoprávní pohled na investice

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Veřejnoprávní pohled – podpora, investiční pobídky, ochrana investic

Soukromoprávní pohled – vztah mezi investorem a dodavatelem investice

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Ekonomická definice investice

- činnost ekonomického subjektu, jíž vkládá část svého důchodu do majetkových složek s předpokladem dosažení většího výnosu v budoucnosti
- převod hmotného nebo nehmotného majetku z jedné země do země jiné, za účelem použití v této zemi k vytváření zisku, a to za úplné či částečné kontroly majitele tohoto majetku.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Právní definice investice

- Jednotná právní definice investice neexistuje
- Objektivní přístup** – kryje se s definicí ekonomickou
- Subjektivní přístup** – vychází z úmyslu stran, je tedy na nich, které operace se rozhodnou pro své potřeby za investice označit

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

www.law.muni.cz

Přímé v. nepřímé investice

- Mezi rozlišující faktory patří zejména stupeň manažerské kontroly
- a podnikatelské riziko nesené investorem.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Přímé zahraniční investice

- takové investice, které zahraničnímu investorovi umožňují aktivní podílení se na kontrole a řízení podniku
- Za minimální výši podílu na základním jmění podniku umožňující investorovi výkon této kontroly a řízení se obvykle považuje 10-20 procent

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Nepřímé zahraniční investice

- Tzv. portfolio investice
- jsou zpravidla provedeny v peněžní formě
- a investor zde obvykle nezamýšlí podílet se na rozhodování společnosti, do které své peníze investuje

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Ochrana zahraničních investic?

- Poskytuje investorovi právní ochranu jeho majetku před některými zásahy hostitelského státu
- Např. vyvlastněním, znárodněním a dalšími negativními zásahy

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Právní úprava ochrany investic

- Závazná právní úprava se nachází téměř výhradně v mezinárodních smlouvách
- Mnohostranných – zatím **neexistuje** žádná mnohostranná úmluva regulující ochranu mezinárodních investic jako celek
- Dvoustranných – tzv. bilaterální dohody o vzájemné podpoře a ochraně investic

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Dvoustranné dohody

- Tzv. dvoustranné dohody o vzájemné podpoře a ochraně investic (BIT)
- Česká republika je v současné době vázána 76 takovými dohodami

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Obsahem BIT je zpravidla

- Definice základní pojmů (investice, investor atd.)
- Závazek smluvních stran podporovat investice investorů druhé smluvní strany
- Zajištění určitého standardu zacházení se zahraniční investicí
- ustanovení o řešení případných sporů týkajících se investic, ke kterým dojde mezi jednou smluvní stranou a investorem druhé smluvní strany

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Definice investice - smlouva s Fr

Pojem "investice" označuje všechna aktiva, jako je majetek a práva všeho druhu, a to zejména:

- movitý a nemovitý majetek, jakož i všechna věcná práva, zejména hypotéky, přednostní práva, záruky a užívací práva;
- akcie a všechny ostatní formy účasti na společnostech založených na území jedné smluvní strany, jakož i všechna práva z nich vyplývající;
- obligace, pohledávky a práva k jakémukoli plnění, které mají hospodářskou hodnotu;
- autorská práva, průmyslová práva (jako jsou patenty, ochranné známky, průmyslové vzory a modely), technologické postupy, licence, obchodní jména a klientela;
- koncese udělené na základě zákona nebo smlouvy, zejména koncese týkající se průzkumu, kultivace, těžby nebo využívání přírodního bohatství, včetně toho, které se nachází v přímořském pásmu smluvních stran;

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Definice investice - smlouva s Nizozemím

Pojem "investice" označuje každý druh aktiv investovaných přímo nebo prostřednictvím investora z třetího státu, a to zejména, nikoli však výlučně:

- movitý a nemovitý majetek a všechna věcná práva s ním související;
- akcie, obligace a ostatní formy účasti na společnostech a společných podnicích, jakož i práva z nich vyplývající;
- pohledávky na peníze a na jiná aktiva a jakéhokoliv plnění mající hospodářskou hodnotu;
- práva z oblasti duševního vlastnictví, včetně technologických postupů, goodwill a know-how;
- koncese udělené na základě zákona nebo smlouvy, včetně koncesí k průzkumu, kultivaci a těžbě a získávání přírodních zdrojů.

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Definice investice - smlouva s USA

"Investice" označuje jakýkoli druh investice na území jedné smluvní strany, která je vlastněna nebo je přímo či nepřímo kontrolována státními příslušníky nebo společnostmi druhé smluvní strany, jako je akcie, pohledávka, smlouva o službách a investiční smlouva, a zahrnuje:

- hmotné a nehmotné vlastnictví, včetně práv jako jsou hypotéky, zástavy a ručení;
- společnost nebo akcie či jiné podíly na společnosti, nebo podíly na jejích aktivech;
- peněžní pohledávky nebo nároky na plnění, které mají ekonomickou hodnotu a které jsou spojené s investicí;
- duševní vlastnictví, které zahrnuje mezi jiným práva vztahující se k ...
- jakéhokoliv právo vyplývající ze zákona nebo kontraktu, a jakéhokoliv oprávnění a povolení v souladu se zákonem, včetně koncesí na vyhledávání, kultivaci, těžbu nebo využívání přírodních zdrojů;

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Mnohostranné a regionální MS

- Washingtonská úmluva o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států (ICSID)
- Soulská úmluva o mnohostranné agentuře pro investiční záruky
- Dohoda k Energetické chartě

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Řešení sporů

- Závazek přátelského řešení sporů
- Rozhodčí řízení před střediskem ICSID
- Rozhodčí řízení před některým institucionálním rozhodčím soudem
- Řešení v ad hoc rozhodčím řízení

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Smlouva o dodávce invest. celku

- složitá problematika – obchodně-politické, technické, devizové, právní problémy se zvyšují vzhledem k objemu a dlouhodobosti těchto transakcí
- vliv finančních ústavů – pro poskytnutí úvěru kladou různé podmínky

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Konstrukce smlouvy

- Jednotlivé smlouvy a dílčí plnění
- Celková smlouva a skupinová plnění
- Dodávka na klíč (turnkey contract) a komplexní plnění
 - semi-turnkey-contract
 - pure-turnkey-contract
- Management contracting

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Právní režim smlouvy

- Neexistence přímé úpravy
- Proto relevantní metoda **kolizní** – vzhledem k neexistenci výslovných národních úprav hraje výraznou roli z důvodů sladění národního práva a vzorových podmínek **volba práva**
- Nestátní právo** – národního a zejména mezinárodního původu – UNCITRAL, EHK OSN, FIDIC

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Prekonsenzuální fáze - tender

- Otevření nabídek
- Hodnocení nabídek
- Jednání s nejvhodnějším účastníkem
- Otázka možnosti odmítnutí všech účastníků

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
www.law.muni.cz

Časté doložky

- Průběžné doplňování smlouvy
- Možnost změn v plnění
- Cenové doložky
- Doložky vyšší moci
- Hardshipp doložky
- Special risks
- Stabilizační doložky